

Lovforslag nr. L 117. Fremsat den 2. december 1998 af undervisningsministeren (Marianne Jelved, fg.)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om daghøjskoler og produktionsskoler m.v.

(Indhold, rammestyning, grundtilskud m.v.)

§ 1

I lov om daghøjskoler og produktionsskoler m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 61 af 26. januar 1998, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 3, indsættes efter »arbejdsmarked«: »», herunder til beskæftigelse i fleksjob, i skånejob eller lignende.«.

2. § 2 affattes således:

»§ 2. For det enkelte daghøjskolekursus gælder:

- 1) Den emne- og projektorienterede undervisning kan omfatte et eller flere emner og må højst udgøre 60 pct. af undervisningstiden.
- 2) Følgende undervisning skal tilbydes:
  - a) Mindst 6 timer ugentlig i grundlæggende færdigheder.
  - b) Mindst 4 timer ugentlig i psykologiske fag.
  - c) Andre valgfag.
  - d) Vejledning i forbindelse med personlig udvikling og uddannelses- og erhvervs-muligheder.
- 3) Den emne- og projektorienterede undervisning, jf. nr. 1, og undervisningen, jf. nr. 2, kan i begrænset omfang tilbydes i følgende særlige tilrettelæggelsesformer:
  - a) Foretagsvirksomhed.
  - b) Ekskursioner.
  - c) Aktiviteter i forbindelse med undervisningen.

d) Praktik af kortere varighed i privat eller offentlig virksomhed.

- 4) Specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand kan tilbydes.
- 5) Fællesarrangementer kan tilbydes.
- 6) Indtil 1/3 af undervisningstiden kan anvendes til undervisning, uddannelser og kurser, som er oprettet ved eller i medfør af uddannelseslov.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om omfanget, tilrettelæggelsen og indholdet af daghøjskolekurser efter stk. 1«.

3. Efter § 2 a og før underoverskriften Produktionsskoler indsættes:

»§ 2 b. En daghøjskole skal opfylde følgende betingelser:

- 1) Daghøjskolen skal hvert år gennemføre mindst et kursus af minimum 16 ugers varighed.
- 2) Daghøjskolen skal hvert år gennemføre undervisning i mindst 30 kalenderuger.
- 3) Daghøjskolen skal have mindst 20 årselever pr. år.
- 4) Mindst 2/3 af daghøjskolens undervisning i henhold til denne lov skal varetages af lærere, der er fastansat ved daghøjskolen.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om kravene i stk. 1.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan for små skoler dispensere for bestemmelsen i stk. 1, nr. 4.«.

4. I § 3, stk. 2, ændres »arbejdsmarkedet« til »det almindelige arbejdsmarked, herunder til beskæftigelse i fleksjob, i skånejob eller lignende.«.

5. I § 3 indsættes som stk. 3 og 4:

»Stk. 3. Tilbudet tilrettelægges som heltidsundervisning. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler herom.

Stk. 4. Optagelse og udskrivning af deltagere finder normalt sted løbende under hensyn til de enkelte deltageres behov. Varigheden af et produktionsskoleophold kan normalt ikke overstige et år. I særlige tilfælde kan skolen dog tillade ophold af længere varighed.«.

6. § 4 affattes således:

»§ 4. Produktionsskoletilbud omfatter praktisk arbejde, produktion og teoretisk undervisning i tilknytning hertil. Den teoretiske undervisning skal være af betydeligt omfang og i størst mulig omfang integreres med det praktiske arbejde.

Stk. 2. I tilbudet skal indgå uddannelses- og erhvervsvejledning.

Stk. 3. Til deltagere med behov herfor skal tilbydes undervisning, der styrker deltagernes grundlæggende færdigheder.

Stk. 4. Produktionsskoletilbud skal gennemføres i egnede lokaler.

Stk. 5. I tilbudet kan endvidere indgå:

- 1) Praktik af kortere varighed i privat eller offentlig virksomhed.
- 2) Ekskursioner og udvekslingsophold.
- 3) Specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand.

Stk. 6. Indtil 1/3 af et produktionsskoleforløb kan anvendes til undervisning, uddannelser og kurser, som er oprettet ved eller i medfør af uddannelseslov.

Stk. 7. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om omfang, tilrettelæggelse og indhold af tilbud efter stk. 1-3, 5 og 6«.

7. I § 6, stk. 4, ændres »§ 2, stk. 5-8, eller regler udstedt i medfør af § 2, stk. 9« til: »§ 2 b, stk. 1 og 3, eller regler udstedt i medfør af § 2 b, stk. 2.«.

8. I § 6 indsættes som stk. 7:

»Stk. 7. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om fremgangsmåden ved tilbagekaldelse af godkendelse af vedtægter.«.

9. I § 8, stk. 3, 1. pkt., ændres »§§ 1 og 2« til: »§§ 1, 2 og 2 b«.

10. § 10, stk. 3, 1. pkt., affattes således:

»Daghøjskoler og produktionsskoler skal hos deltagerne indhente oplysninger om deres personnumre.«.

11. § 11, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Hvis grundtilskud ydes af to eller flere kommunalbestyrelser eller amtsråd i fællesskab, kan den enkelte andel af grundtilskuddet ikke udgøre mindre end 1/3 af det fulde grundtilskud. Ydes grundtilskud af flere end tre kommunalbestyrelser eller amtsråd i fællesskab, forhøjes grundtilskuddet, så det for hver kommunalbestyrelse eller hvert amtsråd udgør 1/3 af det i stk. 1 fastsatte grundtilskud. I tilfælde, hvor særlige geografiske forhold gør sig gældende, kan undervisningsministeren bestemme, at den enkelte andel kan udgøre mindre end 1/3 af det fulde grundtilskud.«.

12. § 12, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Staten refunderer udgifterne til skoleydelse, jf. § 19.«.

13. § 13 affattes således:

»§ 13. Inden for de rammer, der er fastsat på finansloven, tildeler undervisningsministeren den enkelte daghøjskole og produktionsskole et antal årselever, hvortil der maksimalt kan ydes statstilskud. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler herom.

Stk. 2. Tilskud i henhold til § 12, stk. 1, ydes som fast tilskud pr. årselev med beløb, hvis størrelse fastsættes på de årlige finanslove, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Til årselever på produktionsskoler, der deltager som led i et aktiveringsforløb i henhold til lov om aktiv socialpolitik eller lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik, ydes tilskud med 80 pct. af den efter stk. 2 fastsatte sats.

Stk. 4. Ved beregningen af årselever på produktionsskoler indgår kun deltagere, der ved optagelsen på skolen ikke er fyldt 25 år.

Stk. 5. Ved beregningen af årselever på daghøjskoler indgår kun

- 1) deltagere i sammenhængende kursusforløb af mindst 4 og højst 24 ugers varighed, der er gennemført i overensstemmelse med planen herfor,

- 2) kurser i det omfang, de er gennemført med mindst de samme 8 deltagere,
- 3) kurser, der opfylder betingelserne i §§ 1, 2 og 2 a og de i medfør heraf fastsatte regler,
- 4) kurser, hvor mindst halvdelen af deltagerne er kortuddannede,
- 5) deltagere, der ved kursets start er under 61 år, og som har erlagt deltagerbetaling, jf. § 17.

Stk. 6. Bortset fra undervisning i henhold til § 2, stk. 1, nr. 6, § 4, stk. 6, praktik i virksomhed samt ekskursioner og udvekslingsophold, indgår ved beregningen af årselever på daghøjskoler og produktionsskoler kun undervisning og aktiviteter, der er gennemført i en kommune, der yder grundtilskud, eller som har godkendt skolens oprettelse, jf. § 6, stk. 1, 2. pkt. Undervisningsministeren kan i særlige tilfælde bestemme, at der ydes tilskud til undervisning og aktiviteter, der gennemføres uden for en grundtilskudsydende kommune eller uden for en kommune, der har godkendt skolens oprettelse.

Stk. 7. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om beregningen af årselever ved daghøjskoler og produktionsskoler, herunder om hvilken tilknytning eleverne skal have til Danmark for at indgå i årselevberegningen.

Stk. 8. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om, at undervisning i medfør af § 2, stk. 1, nr. 6, og § 4, stk. 6, ikke indgår i årselevberegningen.«

14. § 18 affattes således:

»§ 18. Efter regler fastsat af undervisningsministeren kan daghøjskoler og produktionsskoler udbyde undervisning som indtægtsdækket virksomhed.«

15. I § 19, *stk. 1, 1. pkt.*, ændres »deltagerne.« til: »deltagere, der ved optagelsen på skolen ikke er fyldt 25 år.«

16. I § 19 a, *1. pkt.* indsættes efter deltagere », der ved optagelsen på skolen ikke er fyldt 25 år,«.

17. Efter § 19 a indsættes:

»§ 19 b. Deltagere på produktionsskoler, der kommer til skade som følge af undervisning un-

der arbejdspladslignende forhold, er omfattet af bestemmelserne i lov om arbejdsskader. Risikoen for disse skader påhviler staten.«

§ 2

I lov nr. 1119 af 29. december 1997 om ændring af lov om daghøjskoler og produktionsskoler m.v. (Indhold, skolemiljø, åbent udbud, filialvirksomhed m.v.), affattes § 2, *stk. 2* således:

»*Stk. 2.* Betingelserne i § 2 b, stk. 1, nr. 2-4, i lov om daghøjskoler og produktionsskoler m.v., som affattet ved denne lovs § 1, nr. 3, har først virkning fra og med det år, der løber fra den 1. juli 1998 til den 30. juni 1999.«

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 1999, jf. dog stk. 2-5.

Stk. 2. Bestemmelsen i § 11, stk. 2, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 11, har først virkning fra og med år 2000.

Stk. 3. Daghøjskolekurser, der er startet før den 1. januar 1999, videreføres efter de før den 1. januar 1999 gældende bestemmelser, herunder om beregning af årselever. Deltagere, der er optaget før den 1. januar 1999 på et produktionsskoletilbud, men som ikke opfylder betingelserne i § 13, stk. 4, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 13, indgår i årselevberegningen, indtil de udskrives af skolen.

Stk. 4. Elever på den fri ungdomsuddannelse og erhvervsgrunduddannelserne, der før den 1. januar 1999 har fået tilsagn om optagelse på en produktionsskole, men som ikke opfylder aldersbetingelsen i § 13, stk. 4, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 13, kan optages i overensstemmelse med tilsagnet og kan indgå i årselevberegningen.

Stk. 5. For daghøjskoler, der i 1995 modtog kommunalt tilskud på under 300.000 kr., og for daghøjskoler beliggende i tyndt befolkede områder kan undervisningsministeren træffe afgørelse om nedsættelse af grundtilskud for tilskudsåret 1999.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Baggrunden for lovforslaget

Ved lov nr. 1119 af 29. december 1997 om ændring af lov om daghøjskoler og produktionsskoler m.v. blev der bl.a. gennemført en række præciseringer og stramninger i indholdet af daghøjskoletilbudene og herudover indført en række krav til daghøjskolernes skolemiljø. Ud over at sikre kvaliteten af tilbudene var det hensigten at stabilisere aktivitetsomfanget på daghøjskolerne. Der henvises til (L 130) Folketingstidende spalte 2122, 2374, 2624, Tillæg A spalte 2485, 2495, Tillæg B spalte 175, 211 og Tillæg C spalte 290.

Det har imidlertid vist sig, at ændringsloven ikke har haft den tilsigtede virkning. Dette lovforslag fremsættes derfor med henblik på i højere grad at opnå en mere effektiv styring af indhold og omfang af skolernes aktiviteter. Kvaliteten og indholdet af skolernes tilbud sikres og tilbudene målrettes mod at forbedre mulighederne i forbindelse med videre uddannelse og beskæftigelse på det almindelige arbejdsmarked for skolernes kernemålgruppe af kortuddannede.

På såvel daghøjskolerne som produktionsskolerne foreslås skolernes adgang til frit at optage elever erstattet af rammestyring.

For produktionsskolerne foreslås bortfald af statstilskud til deltagere, der er omfattet af adgangen til i særlige tilfælde at optage personer over 25 år, og der vil dels i selve loven dels gennem bemyndigelserne blive sikret en indholdsmæssig præcisering og kvalificering.

På daghøjskolerne foreslås det, at mindst halvdelen af deltagerne på det enkelte hold skal være kortuddannede. Forslaget skal sikre at kurser også reelt tilrettelægges for personer, der er kortuddannede.

På såvel daghøjskolerne som produktionsskolerne foreslås indføjet i lovtæksten, at skolernes tilbud skal forbedre deltagernes muligheder på det almindelige arbejdsmarked, herunder til beskæftigelse i fleksjob, i skånejob eller lignende.

På produktionsskolerne foreslås finansieringen af skoleydelsen omlagt, så staten dækker den fulde udgift også for aktiverede.

For at sikre den lokale forankring foreslås den enkelte andel af det kommunale grundtilskud fastsat til ikke under 1/3 af det fulde grundtilskud.

Endvidere foreslås indført pligt for skolerne til at indhente personnumre hos deltagerne.

Herudover foreslås der givet undervisningsministeren bemyndigelser til at fastsætte regler om fremgangsmåden ved tilbagekaldelse af godkendelse af vedtægter, til at fastsætte regler om, at den såkaldte 1/3 undervisning ikke kan indgå i tilskudsberegningen og til at fastsætte regler om indtægtsdækket virksomhed.

Det foreslås, at produktionsskoleelever, der kommer til skade under arbejdspladslignende forhold, skal være omfattet af lov om arbejdsskader.

Endelig foreslås det, at bortfaldet af tilskud til kurser, der ikke gennemføres med mindst de samme 8 deltagere, først sker fra det tidspunkt, hvor der ikke længere er 8 gennemgående deltagere.

Lovforslagets indhold

Indhold og formål

a) Daghøjskoler.

Ved den seneste lovændring blev den hidtidige bestemmelse om, at daghøjskoletilbud skulle forbedre deltagernes muligheder på arbejdsmarkedet, strammet op, så det nu utvetydigt fremgår, at der hermed tænkes på »det almindelige arbejdsmarked«, dvs. et understøttet arbejdsmarked. Dette betyder bl.a., at der ikke kan ydes tilskud til kurser, der særligt tilrettelægges med henblik på at forbedre mulighederne for at komme i fleksjob eller skånejob. Som led i bestræbelserne for at bringe personer, der er trådt ud af arbejdsstyrken, tilbage på arbejdsmarkedet foreslås bestemmelsen ændret, så tilbud for fremtiden også kan tilrettelægges med henblik på forbedring af mulighederne for at komme i fleksjob, i skånejob eller lignende. Hermed tænkes på eventuelle fremtidige arbejdsmarkedsrette-

de støtteordninger med henblik på at bringe personer, der står uden for arbejdsstyrken tilbage på det almindelige arbejdsmarked.

Med den seneste lovændring blev der bl.a. gennemført en række indholdsmæssige opstramninger af tilrettelæggelsen af daghøjskoletilbudene for at kvalificere tilbudene. Endvidere indførtes krav til skolernes miljø. Hensigten hermed var at frasortere tilbud, der blev anset for perifere i forhold til skolernes formål og målgruppe. Stramningerne må i dag anses for utilstrækkelige, og der stilles derfor forslag om yderligere stramninger på området.

På indholdssiden foreslås dels bestemmelser om, hvad der skal og kan indgå i det enkelte tilbud, dels tilvejebragt en udvidelse af undervisningsministerens bemyndigelse til at kunne fastsætte nærmere regler om tilrettelæggelsen af tilbudene til også at omfatte en bemyndigelse til at kunne fastsætte regler om omfang og indhold af tilbudene.

Undersøgelser af de kortuddannedes uddannelsesbehov viser, at de kortuddannede i takt med den teknologiske udvikling og virksomhedernes nye organiseringsformer i stadigt stigende grad mangler grundlæggende færdigheder som regning/matematik, læsning/skrivning stavning og EDB. Også de personlige kompetencer som samarbejdssevne, fleksibilitet, præcision, helhedstænkning m.v. er i stigende grad blevet nødvendige forudsætninger for at kunne være beskæftiget i en moderne virksomhed. Lovforslaget indeholder derfor krav om, at skolerne skal tilbyde et minimum af undervisning i de grundlæggende færdigheder og psykologi.

b) Produktionsskoler

Produktionsskolerne var ikke omfattet af de opstramninger, der blev indført for daghøjskolerne ved den seneste lovændring. Udviklingen har imidlertid vist, at der også på produktionsskolerne er behov for stramninger og præciseringer.

For produktionsskolerne foreslås, at karakteristika ved produktionsskoletilbudene nedfældes i lovtæksten. Det drejer sig om, at undervisningen skal tilrettelægges som heltidsundervisning, og det foreslås, at undervisningsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om heltidsundervisningen. Bemyndigelsen svarer til den bemyndigelse, der siden 1996 har eksisteret for så vidt angår daghøjskolerne.

Endvidere ønskes det præciseret, at optagelse og udskrivning af deltagere på produktionsskoler sker løbende under hensyn til den enkelte deltagers behov, og at varigheden af et produktionsskoleophold normalt ikke kan overskride et år. I særlige tilfælde kan

en produktionsskole dog tillade ophold ud over et år, f.eks. hvis det kan forbedre den unges mulighed for at påbegynde en ordinær uddannelse eller opnå tilknytning til det almindelige arbejdsmarked.

Som for daghøjskolerne foreslås det i loven præciseret, at skoleforløbet skal forbedre deltagerens muligheder på det almindelige arbejdsmarked, herunder til beskæftigelse i fleksjob, i skånejob eller lignende.

Yderligere foreslås det optaget i lovtæksten, at uddannelses- og erhvervsvejledning skal indgå i tilbudet. Det forudsættes, at uddannelses- og erhvervsvejledningen i betydeligt omfang integreres i såvel den praktiske som den teoretiske del af undervisningen.

For at sikre betryggende fysiske rammer for undervisningen foreslås det præciseret, at tilbudene skal gennemføres i egnede lokaler.

Endelig foreslås en bemyndigelse for undervisningsministeren til at kunne fastsætte nærmere regler for produktionsskolernes tilbud, herunder regler for tilbudenes erhvervs- og uddannelsesmæssige mål, indhold og omfang af den teoretiske undervisning og om uddannelses- og erhvervsvejledning, tilrettelæggelse og omfang af undervisning i grundlæggende færdigheder og omfanget af praktik i virksomhed, ekskursioner og udvekslingsophold samt specialundervisning m.v. Reglerne skal generelt sikre produktionsskolernes uddannelsesmæssige kvalitet og sigte.

Målgrupper

a) Daghøjskoler

Ifølge den gældende lov giver daghøjskolerne tilbud til personer over 18 år. Tilbudene skal tilrettelægges for kortuddannede, men andre kan optages, forudsat tilbudene fortsat er tilrettelagt for kortuddannede. Tilbud, der henvender sig til personer, som ikke er kortuddannede, kan gennemføres som indtægtsdækket virksomhed, altså uden statstilskud.

Der foreslås ingen ændringer i målgruppen, men for at sikre, at det enkelte kursus reelt tilrettelægges for kortuddannede, skal mindst halvdelen af deltagerne på det enkelte kursus være kortuddannede.

Personer med psykiske lidelser m.v. vil fortsat kunne optages på lige fod med andre, hvis de i øvrigt er omfattet af daghøjskolernes målgruppe. Der er intet til hinder for, at deltagere, hvis personlige mål er at komme i flexjob, i skånejob eller lignende, optages på daghøjskoler, og der kan oprettes kurser særligt tilrettelagt med henblik på at forbedre mulighederne for at komme i beskæftigelse i fleksjob, i skånejob eller lignende. Der kan fortsat ikke oprettes kurser for særligt socialt afgrænsede grupper, f.eks. efterlønsmodtagere og førtidspensionister.

b) Produktionsskoler

Produktionsskolernes målgruppe var oprindelig defineret som unge arbejdsløse under 25 år. Den blev senere udvidet til også at kunne omfatte unge mellem 25 og 30 år. Med den nuværende lov blev målgruppen fastsat til unge under 25 år uden en ungdomsuddannelse, men således at skolerne i særlige tilfælde kunne optage personer over 25, der havde et særligt behov for et produktionsskoleforløb.

Ved den ny lovs vedtagelse i 1995 var der kun få elever over 25 år, men der har siden vist sig en tendens til, at nogle skoler har optaget stadig flere personer over 25 år. Denne udvikling truer produktionsskolernes ungdomspædagogiske miljø.

Der stilles derfor forslag om, at deltagere, der ved optagelsen var fyldt 25 år ikke længere kan indgå i årselevberegningen. Enkelte deltagere på 25 år og mere kan fortsat optages i særlige tilfælde, men udgifterne for denne deltagergruppe må herefter afholdes af rekvirenten, der typisk vil være en kommune. Ligeledes vil der ikke længere skulle udbetales skoleydelse til disse deltagere, ligesom de ikke vil være berettiget til tilskud til udgifter til befordring mellem bopæl og skole.

Skolemiljø

Det foreslås, at betingelsen om, at en daghøjskole skal gennemføre »mindst et kursus af minimum 16 ugers varighed«, for fremtiden skal opfyldes for »hvert år« og ikke for »hvert kalenderår«. Ændringen gør det nemmere at indføre samme opgørelsesperiode for alle betingelserne til skolemiljøet.

Af hensyn til skolemiljøet skal den enkelte daghøjskole så vidt muligt udgøre en geografisk eller bygningsmæssig helhed.

Forslaget om, at den enkelte andel af et delt grundtilskud skal udgøre mindst 1/3 af det fulde grundtilskud, kan medføre, at nogle kommuner ikke længere vil yde grundtilskud til de mindste afdelinger, der herefter enten må lukke eller lægges sammen med andre afdelinger til gavn for skolemiljøet.

Genindførelse af rammestyring

De foreslåede stramminger i indhold og målgrupper vil umiddelbart medføre en reduktion i aktivitetsomfanget, men vil ikke i sig selv kunne udgøre en egentlig garanti mod budgetoverskridelser. Som et værn mod eventuelle budgetoverskridelser foreslås rammestyringen af tilskudsbevillingerne derfor genindført.

Ordningen indebærer, at undervisningsministeren får bemyndigelse til at tildele den enkelte skole en

kvote af årselever, hvortil der maksimalt kan ydes tilskud. Skolerne vil ikke længere have et retskrav på udbetaling af tilskud til den faktisk gennemførte aktivitet ud over den udmeldte kvote. Hvis en skole ønsker at optage elever ud over kvoten, må den sikre sig finansiering på anden måde efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed, hvilket typisk vil ske ved opkrævning af betaling hos rekvirenterne.

Ordningen tænkes i øvrigt administreret ud fra følgende principper:

Af finanslovsrammen afsættes forlods en pulje i størrelsesordenen 200-300 årselever til nye skoler. Forud for aktivitetsåret udmelder Undervisningsministeriet en kvote til hver enkelt skole. Udnyttet andel af puljen til nye skoler kan indgå i fordelingen. Fordelingen foretages på baggrund af aktiviteten i det seneste tilskudsgrundlagsår, der løber fra den 1. oktober til den 30. september. For at udligne større udsving i aktiviteten de seneste år vil kvotetildelingen til daghøjskolerne det første år blive foretaget med udgangspunkt i aktiviteten i 1996 og 1997, og for skoler, der ikke har været virksomme i hele 1996 og 1997, på grundlag et skønnet ligevægtsår.

Med den seneste lovændring indførtes på daghøjskolerne en minimumstørrelse på 20 årselever. For at give de mindste skoler en reel mulighed for at fortsætte virksomheden, tildeles der som minimum 25 årselever pr. daghøjskole.

Som udgangspunkt tænkes der ikke foretaget ændringer i de udmeldte puljer i løbet af året. Udnyttede kvoter som følge af skolenedlæggelser eller sammenlægninger kan indgå i en omfordeling i samme år.

Det må forudses, at der vil være ønsker om forhøjelse af aktivitetsrammer og om tildeling af rammer til nye skoler, som ikke umiddelbart kan imødekommes. I sådanne tilfælde forudsættes tildelingen foretaget på grundlag af en vurdering af det lokale behov for skolepladser.

Den nuværende kvartalsvise tilskudsudbetaling på grundlag den realiserede aktivitet forudsættes videreført. Ligeledes forudsættes ordningen med månedsvise acontoudbetalinger videreført.

Tilbagekaldelse af godkendelse af vedtægter

Efter gældende lov er det kommunalbestyrelserne eller amtsrådene, der godkender og tilbagekalder skolernes vedtægter, mens det er Undervisningsministeriet, der gennem sit tilsyn og gennem indberetninger fra skolerne i de fleste tilfælde vil ligge inde med de oplysninger, som danner grundlag for tilbagekaldelsen af godkendelsen. For at sikre, at de relevante informationer rettidigt tilgår Undervisningsministeriet, kom-

munerne og skolebestyrelserne, stilles forslag om, at Undervisningsministeriet kan fastsætte regler om fremgangsmåden ved tilbagekaldelse af godkendelse af vedtægter.

Grundtilskud

Siden 1996 har loven indeholdt en bestemmelse om, at undervisningsministeren kan træffe bestemmelse om nedsættelse af grundtilskudet for daghøjskoler, der i 1995 modtog kommunalt tilskud på under 300.000 kr., samt for daghøjskoler i tyndt befolkede områder. Ordningen indførtes som et værn mod nedlæggelser af små skoler i forbindelse med overgangen til kommunal finansiering gennem et grundtilskud af en bestemt størrelse, der er uafhængig af skolestørrelsen. Begrundelsen for ordningen må i dag siges at være faldet bort, allerede fordi kravet om en minimums skolestørrelse på 20 årselever betyder, at skoler, der hidtil har kunnet komme i betragtning til en dispensation, alligevel må lukke. Ordningen foreslås derfor afviklet med udgangen af 1999.

Der er i loven givet mulighed for, at flere kommuner kan gå sammen om at dække det fulde grundtilskud. Herved kan den enkelte kommunes andel af grundtilskuddet imidlertid blive reduceret så meget, at den forudsatte lokale forankring bliver illusorisk. For at fastholde princippet om den lokale forankring stilles der forslag om, at den enkelte kommunes andel af et grundtilskud ikke kan udgøre mindre end 1/3 af det fulde grundtilskud, som fastsat i lovens § 11, stk. 1. Yder flere end tre kommunalbestyrelser eller amtsråd grundtilskud, forhøjes det samlede grundtilskud, idet den enkelte andel skal udgøre 1/3 af det i lovens § 11, stk. 1, fastsatte grundtilskud. Hvis fire kommuner yder grundtilskud, vil det samlede tilskud udgøre 4/3 af i loven fastsatte grundtilskud. Der foreslås endvidere givet undervisningsministeren mulighed for at godkende en lavere brøk end 1/3, når særlige geografiske forhold gør sig gældende, f. eks. i ø-samfund.

1/3 undervisningen på produktionsskolerne

For produktionsskoler foreslås en ændret formulering af den såkaldte 1/3 regel, så en 1/3 af undervisningstiden kan anvendes til uddannelser og kurser, der er oprettet ved eller i medfør af uddannelseslov. Det præciseres hermed, at det ikke er tilstrækkeligt, at der ydes offentligt tilskud til undervisningen, f.eks. i henhold til lov om støtte til folkeoplysning. Der er tillige tale om ændring fra et absolut timetal på indtil 12 ugentlige timer til en brøkdel af timetallet. Herved opnås ens regler for daghøjskoler og produktionsskoler. Denne ændring må tillige ses i lyset af den ny bestem-

melse om, at produktionsskoletilbud er heltidstilbud med variabelt timetal på mindst 30 ugentlige timer.

Tilskudsberegning ved daghøjskoler

Ved beregningen af årselever på daghøjskoler er det i loven bl. a. fastsat, at kurser skal være gennemført med mindst de samme 8 deltagere, medmindre særlige forhold gør sig gældende. Denne bestemmelse indebærer, at allerede oppebårne tilskud bortfalder, idet det også er en tilskudsbetingelse, at et kursus skal være gennemført efter planen. Der stilles forslag om, at tilskud bortfalder fra det tidspunkt, hvor der ikke længere er 8 af de samme deltagere. Samtidigt foreslås dispensationsadgangen afviklet.

Som en ny tilskudsbetingelse foreslås indført bestemmelse om, at kun kurser, hvor mindst halvdelen af deltagerne er kortuddannede, kan indgå i tilskudsberegningen.

Skoleydelse

Efter gældende lov udbetales tilskud til skoleydelse til aktiverede kun med 80 pct. af satsbeløbene. Med dette lovforslag foreslås en ændring af finansieringen, så tilskud til skoleydelse udbetales med 100 pct. for alle deltagere. Som en administrativ forenkling foreslås tilskuddet samtidig ydet som refusion af faktiske udgifter til skoleydelse, i stedet for som nu som taxameterilskud pr. årselev. Som for driftstilskudet vil undervisningsministeren kunne fastsætte nærmere regler om tilskud til skoleydelsen, herunder om anvisning, ydelse af forskud, tilbagebetaling, modregning af tilskud og kontrol af udbetalt tilskud.

Endelig foreslås det præciseret, at staten ikke yder tilskud til skoleydelse for deltagere, der ved optagelsen var fyldt 25 år.

Indhentning af personnumre

Efter gældende lov kan skolerne indhente oplysninger hos deltagerne om deres personnummer, som skal videregives til Undervisningsministeriet efter anmodning herom. I praksis videregives personnumrene via Undervisningsministeriet til Danmarks Statistik til brug for statistiske beregninger. Enkelte skoler indhenter imidlertid ikke personnumrene og kan derfor ikke levere vigtige statistiske oplysninger. For at sikre en bedre statistik foreslås der indført en pligt for skolerne til at indhente personnumre hos deltagerne.

Indtægtsdækket virksomhed

Skolerne kan i dag gennemføre undervisning som indtægtsdækket virksomhed. Det foreslås, at undervisningsministeren får bemyndigelse til at fastsætte

nærmere regler herom. Reglerne skal sikre, at den rekvirerede undervisning dels ligger i naturlig forlængelse af daghøjskolernes og produktionsskolernes virksomhed efter denne lov, dels at den rekvirerede undervisning ikke får et omfang, der truer skoleformernes pædagogiske miljø og egenart.

Sikring ved arbejdsskader

Videre stilles der forslag om, at deltagere på produktionsskoler skal omfattes af bestemmelserne i lov om arbejdsskader, hvis de kommer til skade som følge af undervisning under arbejdspladslignende forhold. Hermed ligestilles deltagerne med elever på erhvervsgrunduddannelserne og erhvervsuddannelserne.

Hørte myndigheder

Lovforslaget er samtidig med fremsættelsen for Folketinget sendt til høring hos de berørte myndigheder, organisationer m.fl.

Økonomiske og administrative konsekvenser for staten og kommunerne

A) Daghøjskoler

Forslaget om genindførelse af rammestyring vil reducere aktivitetsomfanget og sikre mod overskridelser af finanslovsbevillingen til daghøjskolerne.

Lovforslagets samlede kommunaløkonomiske konsekvenser vil blive taget op med de kommunale parter.

B) Produktionsskoler

Forslaget om at indføre rammestyring vil dels reducere aktivitetsomfanget, dels sikre mod overskridelser af finanslovbevillingerne til produktionsskolerne.

Forslaget om at afskaffe adgangen til at optage personer, der er fyldt 25 år forventes at medføre en mindredgift for staten på 31 mio. kr. Denne mindredgift vil kun i meget begrænset omfang blive modsvaret af tilsvarende kommunale merudgifter, idet kun om-

kring 10 pct. af deltagerne over 18 år er kommunalt aktiveret. Hertil kommer, at kommunerne i øvrigt kun vil få øgede udgifter til alternativ placering af ledige over 25 år, i det omfang kommunerne selv afholder udgiften.

Forslaget om, at staten finansierer skoleydelse fuldt ud for aktiverede forventes at medføre en merudgift for staten på ca. 6 mio. kr. og en tilsvarende besparelse for kommunerne.

Lovforslagets samlede kommunaløkonomiske konsekvenser vil blive taget op med de kommunale parter.

Administrative konsekvenser for staten og kommunerne

De indholdsmæssige stramninger stiller øget krav til Undervisningsministeriets tilsyn med skolerne og til vejledningsindsatsen i forhold til skolerne. Hertil kommer øgede krav ministeriets tilskudsadministration som følge genindførelsen af rammestyring. De administrative konsekvenser for Undervisningsministeriet afholdes inden for ministeriets rammer.

Administrative og økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget skønnes at forbedre de kortuddannedes beskæftigelsesmuligheder.

Miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

Administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

Forholdet til EU-retten og international ret i øvrigt.

Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

Vurdering af konsekvenser af lovforslag

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Forslaget vil reducere aktivitetssomfanget og hermed statens udgifter samt sikre mod budgetoverskridelser. Forslaget om fuld statsfinansiering af skoleydelsen vil medføre besparelser for kommunerne.	Aktivitetsbegrænsningen vil i stærkt begrænset omfang medføre merudgifter for kommunerne. Forslaget om fuld statsfinansiering af skoleydelsen vil medføre merudgifter for staten.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	-	Øget krav til tilsyn og vejledning i Undervisningsministeriet, som finansieres inden for eksisterende rammer.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	De øgede krav til uddannelsernes indhold vil forbedre deltageres beskæftigelsesmæssige kvalifikationer	-
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	-	-
Miljømæssige konsekvenser	-	-
Administrative konsekvenser for borgerne	-	-
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Forslaget betyder, at der kan oprettes kurser, der er tilrettelagt med henblik på at forbedre deltageres muligheder for at komme i beskæftigelse i fleksjob, i skånejob eller lignende.

Til nr. 2

Ad § 2

Paragraffen er omformuleret for at tydeliggøre den. I denne forbindelse er bestemmelserne i stk. 5-9 flyttet til en ny § 2 b.

Ad § 2, stk. 1, nr. 1.

Efter forslaget kan den emne- og projektorienterede undervisning højst udgøre 60 pct. af den samlede undervisningstid på et kursus. Emnet skal være bredt og skal sættes ind i en bred folkeoplysende sammenhæng, f.eks. historisk, kulturelt, samfundsmæssigt, almenmenneskeligt, teknologisk og økologisk. Der må ikke foregå ensidig oplysning eller ren undervisning i teknikker.

Et hovedemne kan hverken være »Krystalhealing« eller »Alternative behandlingsformer«, da disse emner må anses for at være for snævre. Et hovedemne kan godt være »Sundhed og sygdom«. I forbindelse hermed er der intet til hinder for, at alternative behandlingsformer belyses, når det sker i en større sammenhæng, hvor både det etablerede og det alternative sygdoms- og sundhedsbegreb belyses.

Hvis hovedemnet er IKT, skal undervisningen sættes ind i en folkeoplysende sammenhæng. Der må således ikke foregå ren undervisning i edb-programmer.

Ad § 2, stk. 1, nr. 2.

Forslaget præciserer, hvad deltagerne i et daghøjskolekursus skal tilbydes ud over den emne- og projektorienterede undervisning.

Efter gældende lov skal daghøjskolerne tilbyde deltagere med behov herfor undervisning, der styrker deres grundlæggende færdigheder. Det foreslås, at tilbud om undervisning i grundlæggende færdigheder skal tilbydes alle på et kursus, og at omfanget fastsættes til 6 timer om ugen. Formålet hermed er, at deltagerne på et længerevarende kursus får en reel mulighed for at forbedre deres færdigheder inden for læs-

ning/skrivning/stavning, regning/matematik og IKT. På kurser af kortere varighed vil der kun være en reel mulighed for, at deltagerne kan få forbedret deres færdigheder i ét af emnerne.

Der foreslås tillige indført krav om tilbud af undervisning af 4 ugentlige timers varighed i psykologiske fag. Formålet med undervisningen i psykologiske fag er, at deltagerne får mulighed for at blive bevidstgjort om den personlige udviklingsproces, de gennemgår på kurset, så de derved får nemmere ved at fastholde de nyudviklede personlige kompetencer.

De ugentlige minimumstimetal gælder kun i uger med almindelig undervisning. Hvor denne foregår som særlige tilrettelæggelsesformer, f. eks. i form af en ekskursion eller praktik, nedsættes eller bortfalder kravet om et mindstetimetotal i de pågældende uger.

Efter forslaget skal der som en del af undervisningen tilbydes vejledning i forhold til uddannelse og beskæftigelse og personlig udvikling, hvorved der primært tænkes på personlige forhold, der kan udgøre barrierer i forbindelse uddannelse og beskæftigelse. Vejledningen kan foregå enten integreret i den øvrige undervisning eller individuelt. Sigtet med vejledningen er at støtte deltagerens personlig udvikling samt at motivere dem til selv at søge vejledning på relevante institutioner uden for daghøjskolen. Der er således ikke tale om almindelig studie- og erhvervsvejledning, der som hovedregel bør foregå på relevante uddannelsesinstitutioner, henholdsvis AF, ligesom personlig vejledning i forbindelse med alvorlige personlige problemer må henvises til kommunale sagsbehandlere eller egen læge. Daghøjskolerne skal endvidere tilbyde individuel vejledning i forbindelse med visitation og udlusning samt i forbindelse med planlægning, forberedelse, gennemførelse og efterbehandling af praktik. Vejledningen sigter på, at deltagerne kan komme i videre uddannelse eller beskæftigelse på det almindelige arbejdsmarked.

Ad § 2, stk. 1, nr. 3.

I forhold til den gældende lov er det præciseret, at de særlige tilrettelæggelsesformer er undervisning, og at de kan anvendes både inden for den emne- og projektorienterede undervisning og inden for undervisningen i enkelte fag.

Ad § 2, stk. 1, nr. 5.

Der kan i et daghøjskolekursus tillige indgå forskellige arrangementer på tværs af forskellige kurser, f. eks. morgensang, enkeltstående foredrag, museumsbesøg eller studiekredse. Sådanne arrangementer vil ofte blive for- og efterbehandlet i undervisningen på

det enkelte kursus. Forslaget indebærer ingen ændring af gældende praksis.

Ad § 2, stk. 2.

Efter den gældende lov har undervisningsministeren hjemmel til at fastsætte nærmere regler om tilrettelæggelsen af tilbud. Denne bemyndigelse foreslås udvidet til at omfatte nærmere regler om omfang, tilrettelæggelse og indhold af det enkelte kursus.

Til nr. 3

Den foreslåede § 2 b, stk. 1 og 2, svarer til den gældende lovs § 2, stk. 5-9. Kravet om, at en skole hvert kalenderår skal gennemføre mindst et kursus af minimum 16 ugers varighed, foreslås dog ændret, så kravet skal være opfyldt »hvert år«. Det bliver hermed muligt i højere grad at anvende samme opgørelsesperiode for alle kravene til skolemiljøet. Opgørelsesperioden tænkes i første omgang fastsat til perioden fra den 1. juli til den 30 juni.

Til nr. 4

Indtil den 1. januar 1998 skulle såvel produktionsskolernes som daghøjskolernes tilbud blandt andet forbedre deltagerens muligheder på arbejdsmarkedet. Med den seneste lovændring blev formålet med daghøjskoletilbudene strammet op, så det nu klart fremgår, at tilbud skal tilrettelægges med henblik på forbedring af mulighederne på det almindelige arbejdsmarked. Med forslaget genskabes de ens mål for de to skoleformers tilbud. Det bemærkes, at den tilsvarende bestemmelse vedr. daghøjskolerne foreslås ændret, så tilbud også kan tilrettelægges med henblik på at forbedre mulighederne for at komme i fleksjob, i skånejob eller lignende, jf. bemærkningerne til nr. 1.

Til nr. 5

I lovgivningen om produktionsskoler har det altid været forudsat, at skolernes aktivitet var tilrettelagt på fuld tid for deltagerne med et ugentligt timetal på mindst 30 timer. Der har dog aldrig været fastsat direkte bestemmelser om, at skolernes tilbud skulle være heltidsundervisning.

Efter at produktionsskolerne med den seneste lovgivning har fået en selvstændig placering i de ordinære ungdomsuddannelser med større vægt på tilbudenes uddannelsesmæssige indhold, er forudsætningen om heltidstilbud ikke så klar som tidligere.

Samtidig kan der ikke ses bort fra, at den statslige finansiering af skolerne har gjort det økonomisk mere fordelagtigt for kommunerne at benytte sig af skolerne som delelement i aktiveringstilbud til ledige.

F. t. l. vedr. daghøjskoler og produktionsskoler m.v.

Det findes derfor vigtigt at få fastslået i loven, at produktionsskolernes tilbud i lighed med daghøjskolernes skal være heltidsundervisning, som forudsætter, at deltagerne anvender normal arbejdstid på undervisningen.

De nærmere regler om heltidsundervisningen foreslås ligesom for daghøjskolerne fastsat af ministeren, jf. den gældende lovs § 1, stk. 4.

Endvidere foreslås optaget en bestemmelse om, at optagelse og udskrivning som hovedregel sker løbende, dvs., at produktionsskoleforløb er individuelle og ikke er egentlige kursusforløb med fast start og sluttidspunkt. Af hensyn til produktionsskolernes mulighed for at indgå i længerevarende samarbejdsforløb f. eks. for elever på den frie ungdomsuddannelse og på erhvervsgrunduddannelsen, er der dog behov for i sådanne tilfælde at gennemføre forløb med fast start og sluttidspunkt. Hertil kommer et forslag om begrænsning af varigheden af et produktionsskoleforløb til normalt ikke over et år. Baggrunden herfor er den samme som ovenfor nævnt om heltidsundervisning. Der har været fast praksis for disse dispositioner, men klare bestemmelser herom i loven har manglet. Behovet for en lovmæssig præcisering er aktualiseret med den nye lovs finansieringsvilkår.

Til nr. 6

§ 4 er omformuleret for at tydeliggøre bestemmelsen.

Ad § 4, stk. 2.

Efter den tidligere lovgivning før 1996 var det i en bekendtgørelse om produktionsskoler fastsat, at der i skolernes undervisning skulle indgå uddannelses- og erhvervsvejledning. Bestemmelse herom blev ikke gentaget i den gældende lov, da det blev anset for at være overflødig. Da erfaringerne har vist, at det er nødvendigt med en præcisering på området, foreslås der nu optaget en bestemmelse herom i loven.

Ad § 4, stk. 4.

Bestemmelsen, der er ny, foreslås indføjet i § 4 om produktionsskolernes virksomhed, da det i nogle tilfælde har vist sig, at lokaler har været af uacceptabel standard.

Ad § 4, stk. 5, nr. 2.

Ligesom for daghøjskolerne foreslås det, at det i lovteksten præciseres, at ekskursioner (en- eller flerdages) og at udvekslingsophold kan indgå i tilbudet. Der er ikke tale om indførelse af nye tilrettelæggelsesformer, da der er praksis for sådanne aktiviteter. Forslaget stilles for at sikre, at undervisningsministeren

kan fastsætte nærmere regler om omfanget og anvendelsen af ekskursioner m.v.

Ad § 4, stk. 6.

Bestemmelsen er omformuleret i overensstemmelse med den tilsvarende bestemmelse for daghøjskolerne, jf. lovens § 2, stk. 3 og forslaget til § 2, stk. 1, nr. 6.

Samtidig er den hidtidige øvre grænse på 12 ugentlige timer ændret til 1/3 af undervisningstiden, hvilket ikke tidligere var muligt, da der ikke var fastsat en bestemt mindste undervisningstid for produktionsskoler. Bestemmelsen svarer herefter også på dette punkt til reglen for daghøjskoler.

Ad 4, stk. 7.

Det foreslås, at undervisningsministeren ligesom for daghøjskolerne får bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om omfanget, tilrettelæggelsen og indholdet af produktionsskolernes virksomhed efter stk. 1-3, 5 og 6. Bemyndigelsen skal sikre kvaliteten af produktionsskolernes tilbud og skoleformens uddannelsesmæssige sigte. I forbindelse hermed udarbejdes regler om den uddannelses- og erhvervsorientering, der skal gives, herunder at denne bl.a. kan omfatte udarbejdelse af planer for de enkelte deltagers forløb, ligesom der skal være adgang for deltagerne til efter afslutning af produktionsskoleforløbet at få et bevis herfor.

Til nr. 7

Forslaget er en konsekvens af forslaget om at flytte bestemmelserne i gældende § 2, stk. 5-9, til ny § 2 b, jf. bemærkningerne til § 1, nr. 3.

Til nr. 8

Med forslaget sikres mulighed for at fastsætte regler om procedurerne ved tilbagekaldelse af godkendelse af vedtægter. Bemyndigelsen tager primært sigte på at skabe faste rammer om tilbagekaldelser efter de nye bestemmelser i lovens § 6, stk. 4 og 5.

Til nr. 9

Forslaget er en konsekvens af forslaget om at flytte bestemmelserne i gældende § 2, stk. 5-9, til ny § 2 b, jf. bemærkningerne til § 1, nr. 3.

Til nr. 10

Efter den gældende bestemmelse kan daghøjskoler indhente personnumre hos deltagerne. Med forslaget bliver det obligatorisk for skolerne at indhente personnumre. Personnumrene anvendes i forbindelse med Danmarks Statistiks individualstatistik.

Til nr. 11

Forslaget indebærer bortfald af undervisningsministerens adgang til at træffe beslutning om nedsættelse af grundtilskudet for skoler, der i 1995 modtog under 300.000 kr. i kommunalt tilskud og for skoler beliggende i tyndt befolkede områder. Begrundelsen for at skoler, der var aktive i 1995 skulle kunne få nedsat grundtilskud, mens andre skoler ikke kan få det, må nu siges at være faldet bort. Ordningen var alene tænkt at skulle gælde i en overgangsperiode. Hertil kommer, at de øgede krav til skolernes miljø ikke mindst kravet om mindst 20 årselever pr. år reelt betyder, at dispensationsadgangen med den hidtidige praksis er blevet illusorisk. Dispensationsadgangen foreslås derfor afviklet fra og med år 2000, jf. bemærkningerne til § 3.

Dernæst skal forslaget om, at andelen af et delt grundtilskud ikke kan udgøre mindre end 1/3 af det fulde grundtilskud, forhindre, at skolernes lokale forankring, der ikke mindst kommer til udtryk gennem ydelsen af grundtilskud, bliver illusorisk. Dispensationsadgangen tænkes anvendt i helt specielle tilfælde, hvor særlige geografiske forhold gør sig gældende.

Til nr. 12

Efter lovens § 19 udbetaler produktionsskolerne en skoleydelse til eleverne med en sats, der fastsættes på de årlige finanslove. Staten yder fuldt tilskud til denne ydelse, bortset fra tilskud til deltagere, der er aktiverede, hvor der kun ydes tilskud med 80 pct. af satsen. Andelen af af aktiverede har været faldende og udgør nu knap 10 pct. af samtlige deltagere. Det foreslås, at statsfinansieringen af skoleydelsen til aktiverede hæves fra de nuværende 80 pct. til 100 pct. som ved de øvrige deltagere. I denne anledning omlægges tilskudsordningen, så der bliver tale om refusion for de faktiske udgifter i stedet for som et taxametertilskud pr. årselev. Omlægningen af finansieringen har ingen betydning for størrelsen af den enkelte deltagers skoleydelse.

Til nr. 13

Ad § 13, stk. 1.

Med forslaget genindføres rammestyring af bevilningen til daghøjskolerne og produktionsskolerne, og der foreslås givet undervisningsministeren bemyndigelse til at fordele den samlede ramme på de enkelte skoler. Om fordelingen af aktivitetsrammen til skolerne henvises til de almindelige bemærkninger.

Ad § 13, stk. 2.

Forslaget indebærer, at det alene bliver drifttilskudet til daghøjskoler og produktionsskoler og ikke som

nu også skoleydelsen til deltagere på produktionsskoler, der beregnes som tilskud pr. årselev.

Ad § 13, stk. 3.

Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 12.

Ad § 13, stk. 4.

Efter forslaget vil kun deltagere, der ved optagelsen var under 25 år, indgå i årselevberegningen. Deltagere, der ved optagelsen var under 25 år indgår således i elevberegningen, uanset de i løbet af kurset fylder 25 år.

Ad § 13, stk. 5. nr. 2.

Forslaget indebærer, at kurser kan blive delvist tilskudsberettigede, nemlig for den del, der er gennemført med mindst de samme 8 deltagere. Efter gældende regler bortfalder allerede oppebårne tilskud til kurser, hvis betingelsen ikke er opfyldt. Ændringen bevirker, at behovet for at dispensere for reglen hermed svækkes. I konsekvens heraf foreslås dispensationsadgangen afskaffet.

Ad § 13, stk. 5, nr. 3.

Med forslaget præciseres det, at tilskudsbetingelsen om, at kurser skal opfylde betingelserne i §§ 1, 2 og 2 a, også omfatter de regler, der fastsættes med hjemmel i disse bestemmelser.

Ad § 13, stk. 5, nr. 4.

Det foreslås, at det som en ny tilskudsbetingelse fastsættes, at kurser skal gennemføres med deltagere, hvoraf mindst halvdelen er kortuddannede. Ved kortuddannede forstås, personer der ikke har gennemført en uddannelse, der er oprettet ved eller i medfør af uddannelseslov, ud over 10. klasse. Andre personer, der ikke har anvendt deres uddannelse de seneste 5 år tilstilles med kortuddannede.

Ad § 13, stk. 8

Med forslaget bemyndiges undervisningsministeren til at undtage undervisning i medfør af § de foreslåede bestemmelser i § 2, stk. 1, nr. 6, og § 4, stk. 6, (1/3 undervisningen) fra at indgå i årselevberegningen. Bemyndigelsen tænkes anvendt til at undtage undervisning, hvor risikoen for overvæltning af udgifter på staten er stor. Der tænkes i første række på undervisning i medfør af lov om undervisning i dansk som andetsprog for voksne udlændinge m.fl. og sprogcentre, der træder i kraft den 1. januar 1999. Bestemmelsen betyder, at sådan undervisning ikke kan finansieres af staten efter bestemmelserne for daghøjskoler,

men må finansieres efter reglerne i den pågældende uddannelseslov.

Til nr. 14

Efter gældende lov kan daghøjskoler og produktionskoler gennemføre undervisning som indtægtsdækket virksomhed. Med forslaget får undervisningsministeren bemyndigelse til at fastsætte regler herom. Bemyndigelsen tænkes anvendt til sikre daghøjskoler og produktionsskoler skolemiljø ved regulering af arten og omfanget af den indtægtsdækkede virksomhed.

Til nr. 15

Forslaget er en konsekvens af forslaget om at begrænse tilskud til kun at omfatte deltagere under 25 år, jf. bemærkningerne til § 1, nr. 13 Ad § 13, stk. 4.

Til nr. 16

Forslaget er en konsekvens af forslaget om at begrænse tilskud til kun at omfatte deltagere under 25 år, jf. bemærkningerne til § 1, nr. 13 Ad § 13, stk. 4.

Til nr. 17

Forslaget om ny § 19 b, svarer til bestemmelserne for uddannelsessøgende på erhvervsgrunduddannelsen og erhvervsskolerne. Formålet med forslaget er at sikre de uddannelsessøgende bedre ved tilskadekomst under arbejdspladslignende forhold.

Til § 2

Forslaget er en konsekvens af forslaget om at flytte bestemmelserne i gældende § 2, stk. 5-9, til ny § 2 b, jf. bemærkningerne til forslagets § 1, nr. 3.

Til § 3

For at sikre, at effekten af de ændringsforslag, der stilles for at styre aktivitetsomfanget til daghøjskoler og produktionsskoler, kan slå igennem hurtigst muligt, foreslås ændringsloven generelt at træde i kraft den 1. januar 1999. For mange skoler betyder aktivitetsreguleringen, at de må indskrænke deres aktivitetsomfang.

For ikke at bryde ind i løbende kurser og uddannelsesplaner foreslås det, at daghøjskolekurser, der er startet før lovens ikrafttræden, kan afsluttes med tilskud efter de hidtil gældende regler. Endvidere foreslås det, at elever, som er startet på produktionsskoler før lovens ikrafttræden, kan afslutte deres forløb efter hidtidige regler efter de nugældende tilskudsregler.

Endvidere foreslås det, at elever på den fri ungdomsuddannelse og erhvervsgrunduddannelsen, som har fået tilsagn om et forløb på en produktionsskole før lovens ikrafttræden kan optages og indgå i årselevberegningen, uanset de ved optagelsen vil være 25 år eller mere.

Endelig foreslås undervisningsministerens bemyndigelse til at nedsætte grundtilskuddet for skoler, der i 1995 modtog mindre end 300.000 kr. i kommunalt tilskud først at bortfalde med virkning fra og med tilskudsåret 2000.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om daghøjskoler og produktionsskoler m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 61 af 26. januar 1998, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 3, indsættes efter »arbejdsmarked«: «, herunder til beskæftigelse i fleksjob, i skånejob eller lignende.«.

2. § 2 affattes således:

»§ 2. For det enkelte daghøjskolekursus gælder:

- 1) Den emne- og projektorienterede undervisning kan omfatte et eller flere emner og må højst udgøre 60 pct. af undervisningstiden.
- 2) Følgende undervisning skal tilbydes:
  - a) Mindst 6 timer ugentlig i grundlæggende færdigheder.
  - b) Mindst 4 timer ugentlig i psykologiske fag.
  - c) Andre valgfag.
  - d) Vejledning i forbindelse med personlig udvikling og uddannelses- og erhvervsmuligheder.
- 3) Den emne- og projektorienterede undervisning, jf. nr. 1, og undervisningen, jf. nr. 2, kan i begrænset omfang tilbydes i følgende særlige tilrettelæggelsesformer:
  - a) Foretagsvirksomhed.
  - b) Ekskursioner.

§ 1. ---

Stk. 3. Det enkelte tilbud skal styrke deltagerens personlige udvikling og forbedre deres muligheder i uddannelsessystemet og på det almindelige arbejdsmarked.

§ 2. Daghøjskoletilbud kan omfatte emne-, og projektorienteret undervisning og i begrænset omfang foretagsvirksomhed, studieture og ekskursioner, aktiviteter i forbindelse med undervisningen og praktik af kortere varighed i privat eller offentlig virksomhed i tilknytning til undervisningen. Specialundervisning og specialpædagogisk bistand kan indgå i tilbudet.